

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **P. N.**, zastoupeného Mgr. Milanem Frýbou, advokátem, Jungmannova 319, Jičín, proti žalovanému: **Vrchní státní zastupitelství v Olomouci**, 17. listopadu 909/44, Olomouc, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 5. 2018, čj. SIN 205/2018-4, čj. SIN 206/2018-4 a čj. SIN 207/2018-4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 27. 8. 2019, čj. 65 A 59/2018-71,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci Mgr. Milanu Frýbovi, advokátovi, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Žalobce podal ke Krajskému státnímu zastupitelství v Ostravě tři žádosti o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

[2] V první žádosti žalobce požadoval poskytnout informaci o tom, zda existuje, nebo neexistuje důkaz či protokol, z něhož plyne, že ho neurčená osoba viděla řídit konkrétní automobil, a dále protokol o odebrání daktyloskopické stopy jeho nohy pro

trestní řízení. Pokud by důkaz či protokol existoval, požadoval kopii. Krajské státní zastupitelství žalobci sdělilo, že první požadovaná informace existuje, a blíže jej odkázalo na trestní spis, ke kterému má žalobce jako účastník řízení přístup. K druhé požadované informaci uvedlo, že protokol neexistuje. Žalobce podal stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace, protože podle něj nebyl první dotaz zodpovězen. O stížnosti rozhodl žalovaný tak, že přikázal krajskému státnímu zastupitelství, aby žádost vyřídilo v rozsahu první požadované informace. Krajské státní zastupitelství žádost odmítlo z důvodu, že jí žalobce obchází zvláštní úpravu nahlížení do trestních spisů a jeho dotaz je zčásti polemikou podle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Žalobce podal proti rozhodnutí odvolání, které žalovaný zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

[3] V druhé žádosti žalobce požadoval znovu protokol, z něhož vyplývá informace, že řídil konkrétní automobil a byl v něm sám. Uvedl, že se domáhá poskytnutí zcela konkrétní citace nebo uznání, že tato informace z ničeho nevyplývá. Krajské státní zastupitelství žádost odmítlo ze stejného důvodu jako v případě první žádosti. Žalobce podal proti rozhodnutí odvolání, které žalovaný zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

[4] Ve třetí žádosti žalobce požadoval následující informace:

- 1) zda je chybějící protokol o daktyloskopické stopě jeho nohy relevantní k otázce procesní použitelnosti takového důkazu,
- 2) zda se usnesení o zahájení trestního stíhání opírá o tento chybějící důkaz,
- 3) zda bylo trestní stíhání zahájeno způsobem, který zákon předpokládá, pokud se opírálo o tento chybějící důkaz,
- 4) zda povinný subjekt podal podnět k příslušnému státnímu zastupitelství z důvodu žalobcem tvrzené protizákonnosti v postupu vyšetřovatele, jenž zahájil trestní stíhání pomocí imaginárních důkazů, nebo zda se povinný subjekt hodlá stát spolupachatelem tohoto zločinu.

Krajské státní zastupitelství žádost odmítlo, protože dotazy směřují k právnímu hodnocení procesního postupu orgánů činných v trestním řízení v probíhající trestní věci, ve které žalobce vystupuje jako obžalovaný. Žalobce podal proti rozhodnutí odvolání, které žalovaný zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

[5] Proti rozhodnutím žalovaného podal žalobce žalobu. O té krajský soud rozhodl tak, že zrušil rozhodnutí žalovaného o třetí žádosti v rozsahu dotazu uvedeného pod bodem 4 v předešlém odstavci. Ve zbytku žalobu zamítl.

[6] Žalobce (stěžovatel) podal proti zamítavému výroku rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítá v ní, že žádosti neobcházely nahlížení do trestního spisu a že krajský soud nesprávně posoudil obsah žádosti jako dotazy na názor, budoucí rozhodnutí nebo vytváření nových informací podle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Rozhodnutí je navíc vnitřně rozporné, a tedy nepřezkoumatelné, protože podle krajského soudu dotaz směřuje na názor, ale zároveň prý lze požadované informace zjistit nahlédnutím do trestního spisu. Podle stěžovatele není možné, aby požadované informace spadaly pod výluky z poskytování informací uvedenou v § 2 odst. 3 a zároveň pod výluky uvedenou v § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Stěžovatel navrhl, aby byl rozsudek zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

pokračování

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Spornou otázkou v této věci je, zda je možné obsah žádostí považovat za obcházení možnosti nahlížet do trestního spisu anebo za dotazy na názor, budoucí rozhodnutí nebo vytváření nových informací podle § 2 odst. 3 a § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím a jaký je vztah mezi těmito dvěma ustanoveními.

[9] Podle § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím se zákon nevztahuje na poskytování informací, pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování.

[10] Podle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.

[11] První a druhá žádost o informaci, zda existuje protokol o řízení automobilu, byla odmítnuta kvůli obcházení možnosti nahlížet do trestního spisu. Třetí žádost o informace ohledně relevantnosti důkazu, jeho vlivu na zahájení trestního stíhání stěžovatele a zákonnosti zahájení trestního stíhání byla odmítnuta, protože dotazy směřovaly na názor.

[12] Z formulace první a druhé žádosti vyplývá, že stěžovatel chtěl zjistit obsah trestního spisu. Za obsah spisu je totiž možné považovat také přehled dokumentů ve spise obsažených, tedy i to, zda určitý dokument ve spise existuje, či nikoliv (viz rozsudek NSS ze dne 18. 5. 2021, čj. 10 As 413/2020-37, bod 18).

[13] Podle judikatury NSS je nahlížení do trestního spisu podle § 65 odst. 1 trestního řádu komplexně upraveným postupem, jímž může účastník řízení získat informace. Ve spojení s § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím je proto vyloučeno, aby stěžovatel jako účastník trestního řízení žádal o informace v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím (viz rozsudky NSS ze dne 1. 12. 2010, čj. 1 As 44/2010-104, č. 2241/2011 Sb. NSS, bod 24, nebo ze dne 4. 10. 2011, čj. 2 As 93/2011-79, bod 24).

[14] NSS se ztotožňuje s krajským soudem, že stěžovatel mohl existenci protokolu zjistit nahlížením do trestního spisu, a nikoliv prostřednictvím žádosti o poskytnutí informací. Judikatura, kterou k tomu krajský soud uvádí, je podle NSS přílehlavá.

[15] Dále se NSS věnoval tomu, zda je možné považovat obsah třetí žádosti za dotazy na názor, budoucí rozhodnutí nebo vytváření nových informací podle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím.

[16] Výkladem citovaného ustanovení se NSS již zabýval. Podle ustálené judikatury musí být ustanovení vykládáno podle svého účelu. Tím je bránit povinné subjekty před tím, „aby se na ně žadatelé v režimu informačního zákona obraceli s žádostmi o zaujetí stanoviska v blíže specifikované věci, provedení právního výkladu, vytvoření či obstarání nové informace, jíž povinný subjekt nedisponuje a není povinen jí disponovat apod. Takové žádosti je pak namíste odmítnout“ (viz rozsudky NSS ze dne 17. 6. 2010, čj. 1 As 28/2010-86, bod 46,

ze dne 20. 4. 2012, čj. 4 As 37/2011-93, bod 19, nebo ze dne 29. 4. 2020, čj. 1 As 460/2019-30, bod 10, který se týká přímo stěžovatele).

[17] Z obsahu třetí žádosti je zřejmé, že dotazy, proti kterým směřuje kasační stížnost, je možné podřadit pod citované ustanovení. Dotaz, zda je chybějící protokol o daktyloskopické stopě stěžovatelovy nohy relevantní k otázce procesní použitelnosti takového důkazu, je zjevně dotaz na názor. To zda se usnesení o zahájení trestního stíhání opírá o tento chybějící důkaz, směřuje k objasnění myšlenkového postupu policejního orgánu nad rámec odůvodnění usnesení. Podle judikatury NSS nelze v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím požadovat, „*aby jakýmkoliv způsobem hodnotilo či vysvětlovalo, které skutečnosti byly (nad rámec odůvodnění) podkladem rozhodnutí o zahájení trestního stíhání a které nikoliv*“ (viz rozsudek ve věci 1 As 460/2019, bod 11). Poslední dotaz, zda bylo trestní stíhání zahájeno způsobem, který zákon předpokládá, pokud se opíralo o tento chybějící důkaz, hodnotí NSS jako žádost o provedení právního výkladu. I tento dotaz je v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím nepřipustný.

[18] NSS dále zkoumal, zda je rozsudek vnitřně rozporný či nepřezkoumatelný. Co je podstatné – ze zákonného znění ani účelu výluk nevyplývá, že by nebylo možné jednu žádost o poskytnutí informací podřadit pod obě výluky. Bude se tak dít zejména v případech, kdy bude dotaz směřovat na názor povinného subjektu na informace, jejichž poskytování upravuje zvláštní zákon. Jak je uvedeno výše, názorem se myslí také právní výklad nebo interpretace listin, ve kterých je informace zachycena.

[19] Krajský soud však v rozsudku nepodřazuje jeden dotaz pod obě výluky. Rozsudek pojednává o celkem třech žádostech o poskytnutí informací. První a druhá žádost byla odmítnuta kvůli první výluce (poskytování informací upravuje zvláštní zákon) a třetí žádost kvůli druhé výluce (dotaz směřuje na názor).

[20] NSS se proto ztotožňuje s krajským soudem, že stěžovatel žádal o informace, které mohl zjistit nahlížením do trestního spisu, a krom toho žádal o interpretaci listin obsažených ve spise. NSS v těchto závěrech krajského soudu neshledal rozpor ani jejich nepřezkoumatelnost.

[21] Stěžovatelovy námitky nebyly důvodné, NSS proto zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[22] Stěžovatel neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalovanému žádné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly.

[23] Krajský soud ustanovil stěžovateli zástupce, advokáta Mgr. Milana Frýbu. Zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) ve výši 3 100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu], a dále paušální náhradu hotových výdajů za jeden úkon

pokračování

právní služby ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem tedy 3 400 Kč. Částka ve výši 3 400 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. června 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu